ՀԱՅ ԳԵՂՋՈՒԿ ԵՐԳԵՐ

ԳՐԻ ԱՌԱՒ ԵՒ ԴԱՇՆԱԿԵՑ

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

Բ. տպագրութիւն

Ամենայն իրաւունք հեղինակինն է.
Tous droits réservés

Nº. 13–22

MUS-S
KOMI
9999

718

Chansons Rustiques Arméniennes

Recueillies et Harmonisées

par

Komitas Wardapet

2me Edition

Յանկ.

№		էջ.
13.	Գէլէր ցօլէր	1
14.	Գէլէ, քէլէ	5
15.	Սար, սար	8
16.	Կանչէ, կուունկ	10
17.	Ես սարէն կու գայի	14
18.	Չինչ ու վինչ	17
19.	Ալագեազ	19
20.	Խնկի ծառ	22
21.	Ալ այլուղ	24
22.	Կուժն առայ	28

Համար 15, 17, 18, 19, 20 եւ 22 երգերի բառերն առնուած են Կոմիտաս Վարդապետէն եւ Մանուկ Աբեղեանի հրատարակած "Հազար ու մի խաղ" ժողովրդական երգարանի Ա. եւ Բ. հատորներէն։ (Տպարան Մայր Աթոռոյ Ս. Էջմիածնի։)

№ 13.

ՔԷԼԷՐ ՑՕԼԷՐ

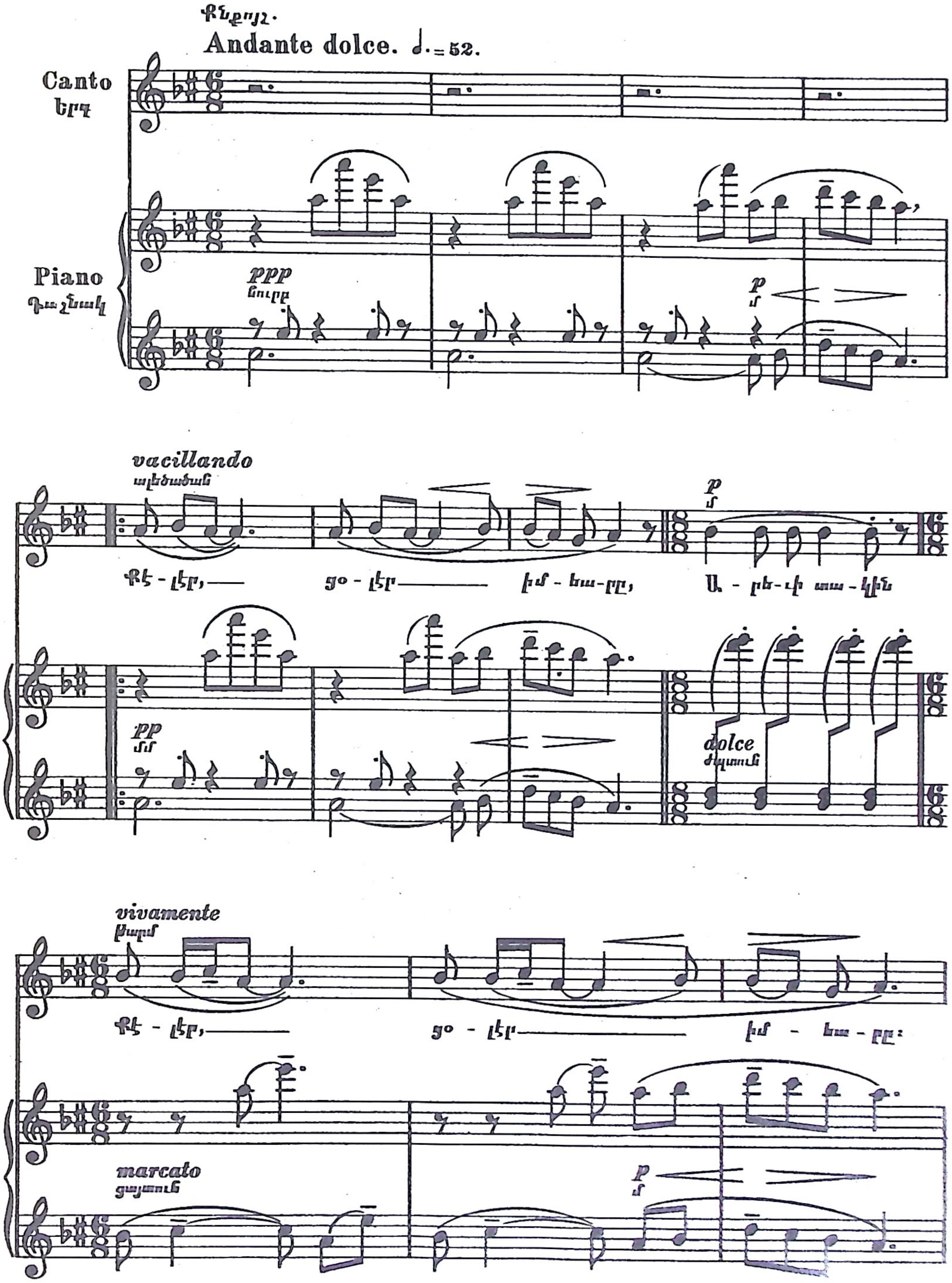

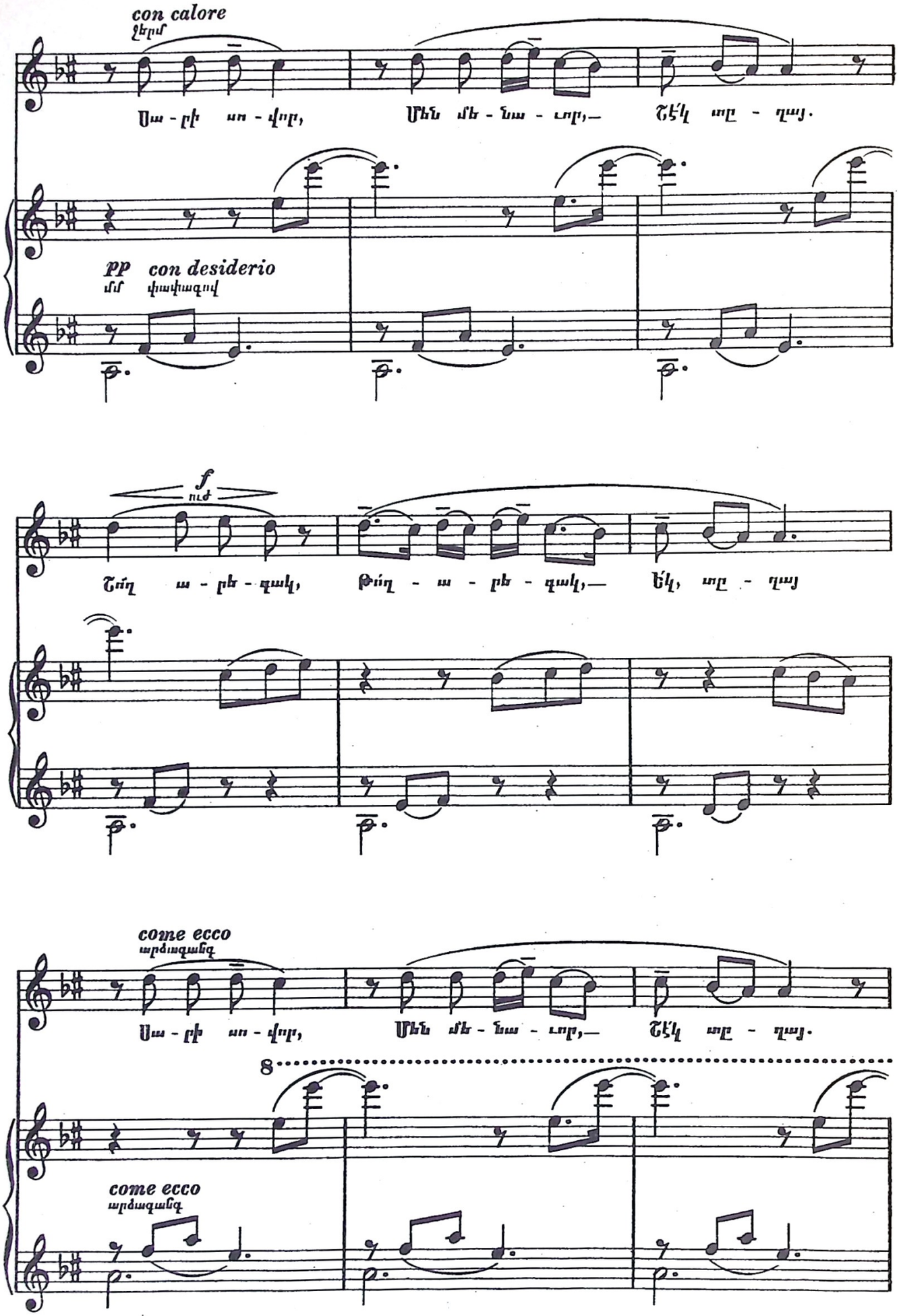
con calore
ջերմ
Ա - յի սո - վոր, Մեն մե - նա - ւոր,— Շէկ տը - ղայ.
pp con desiderio
մմ փափագով
f
ուժ
Շող ա - յե - զակ, Թող - ա - յե - զակ,— Եկ, տը - ղայ
come ecco
արձագանգ
Ա - յի սո - վոր, Մեն մե - նա - ւոր,— Շէկ տը - ղայ.
8
come ecco
արձագանգ

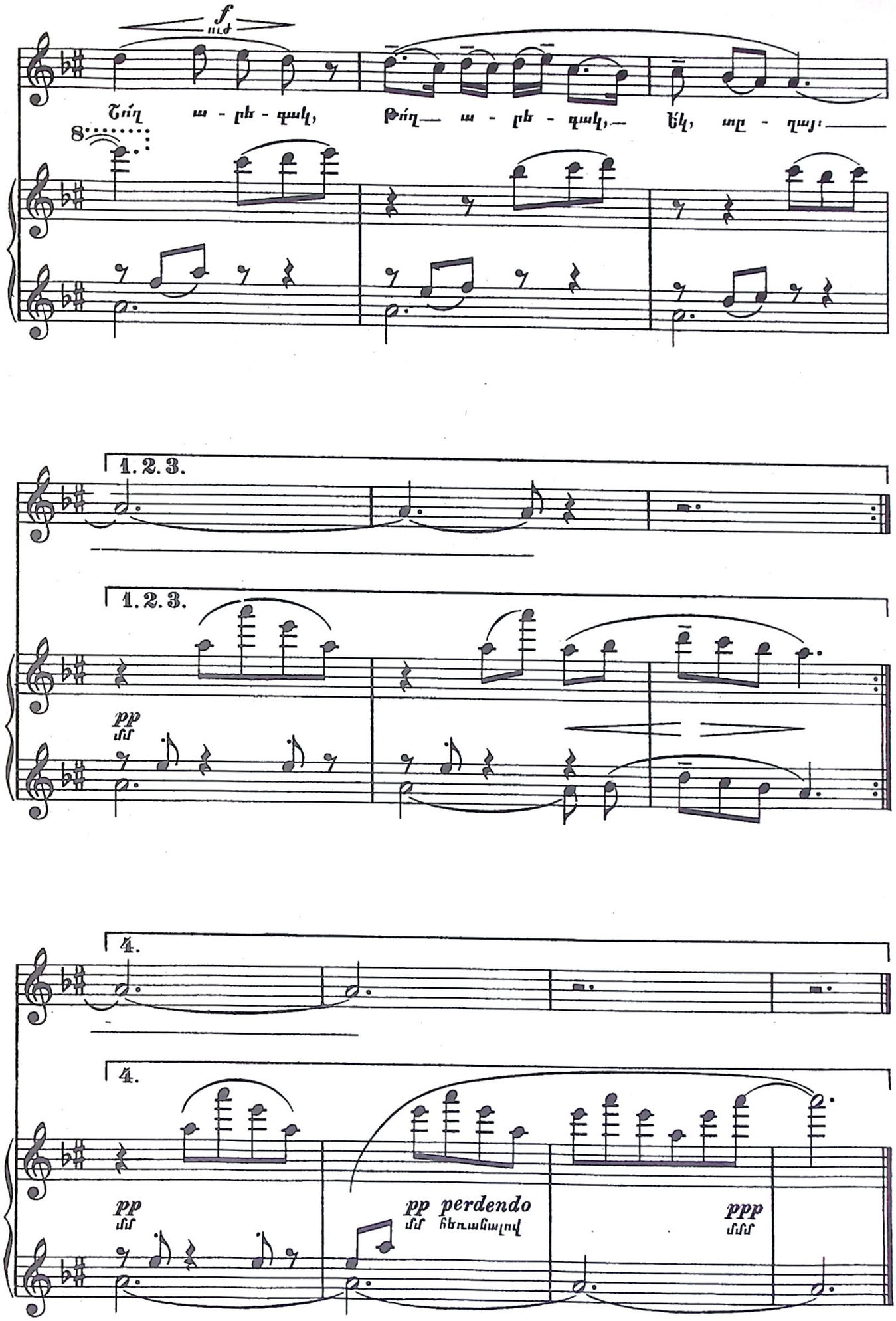
f
ուժ
Շո՛ղ ա - բե - զակ, Թո՛ղ— ա - բե - զակ,— Ե՛կ, տը - զայ։——
8
1. 2. 3.
1. 2. 3.
pp
մյո
4.
4.
pp
մյո
pp perdendo
մյո հեռացնելով
ppp
մյոյո

Քէլէր, ցօլէր՝ իմ եարը,
Արեւի տակին
Քէլէր, ցօլէր՝ իմ եարը.
Սարի սովոր,
Մեն մենաւոր,
Շէկ տըղայ,
Շո՛ղ արեգակ,
Թո՛ղ արեգակ,
Ելի, տըղայ։

Քէլէր, ցօլէր՝ իմ եարը,
Աղբիւրի ակին
Քէլէր, ցօլէր՝ իմ եարը.
Պանաչ առուով,
Ճանաչ առուով,
Ելի, տըղայ,
Բաղովն արի,
Շաղովն արի,
Շէկ տըղայ։

Քէլէր, ցօլէր՝ իմ եարը,
Գերանդին ուսին
Քէլէր, ցօլէր՝ իմ եարը.
Հով ծառի տակ,
Զով ծառի տակ,
Ելի, տըղայ,
Հունձ ես արել,
Քրտինք դառել,
Շէկ տըղայ։

Քէլէր, ցօլէր՝ իմ եարը,
Ջան աչքի լուսին,
Քէլէր, ցօլէր՝ իմ եարը.
Հով է, քընէր,
Զով է, քընէր,
Շէկ, տըղայ,
Հունձ ես արել
Շատ բեզարել,
Շէկ տըղայ։

ՔԷԼԷ ՔԷԼԷ

№. 14.

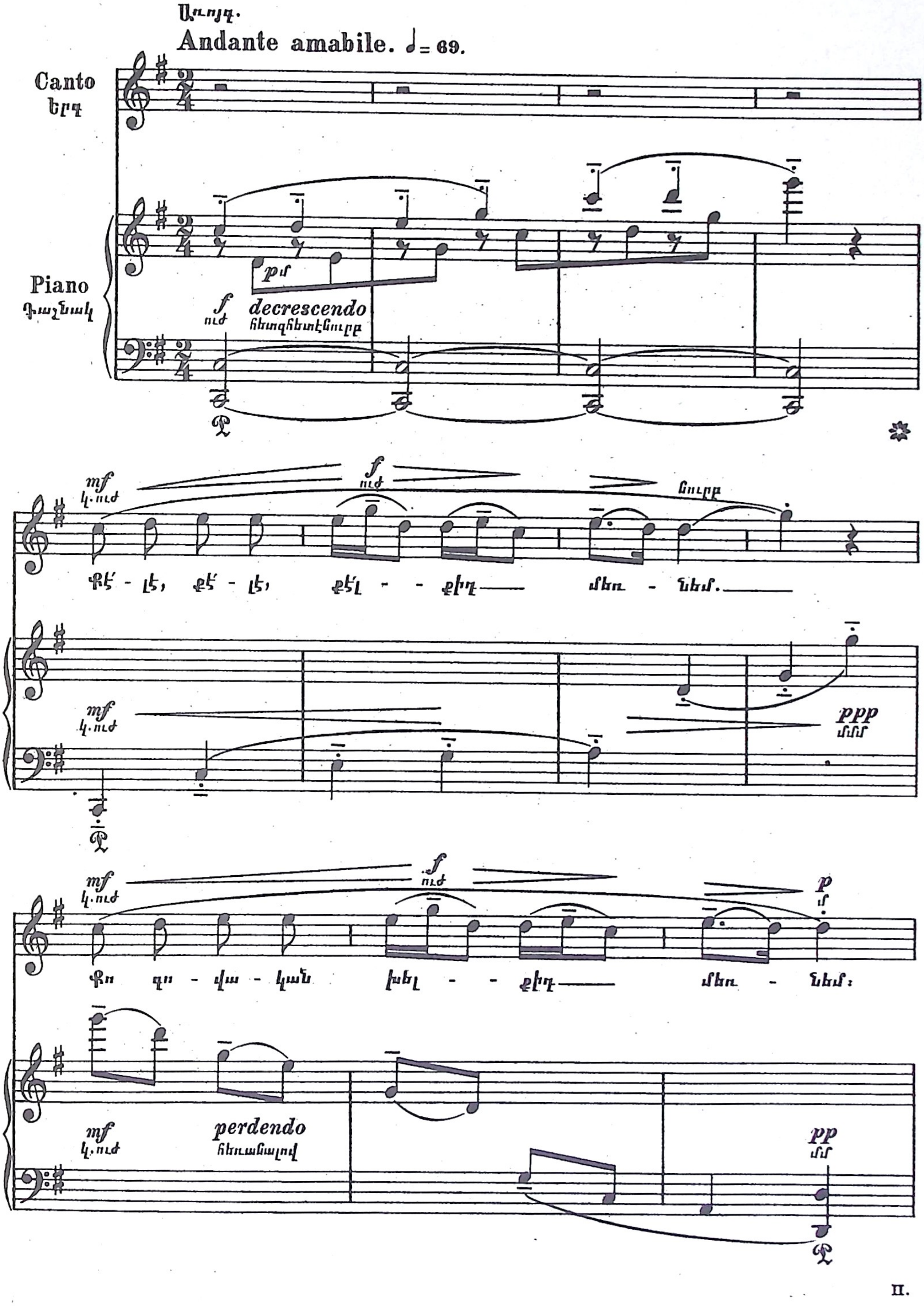

Andante amabile. ♩= 69.
Canto
Երգ
Piano
Դաշնակ
f
decrescendo
p
mf
կ.ուժ
f
ուժ
Քէ - լէ, քէ - լէ, քէլ - - քիդ — մեռ - նեմ. —
ppp
մմմ
mf
կ.ուժ
f
ուժ
p
մ
Քո գո - վա - կան խել - - քիդ — մեռ - նեմ։
mf
կ.ուժ
perdendo
pp
մմ

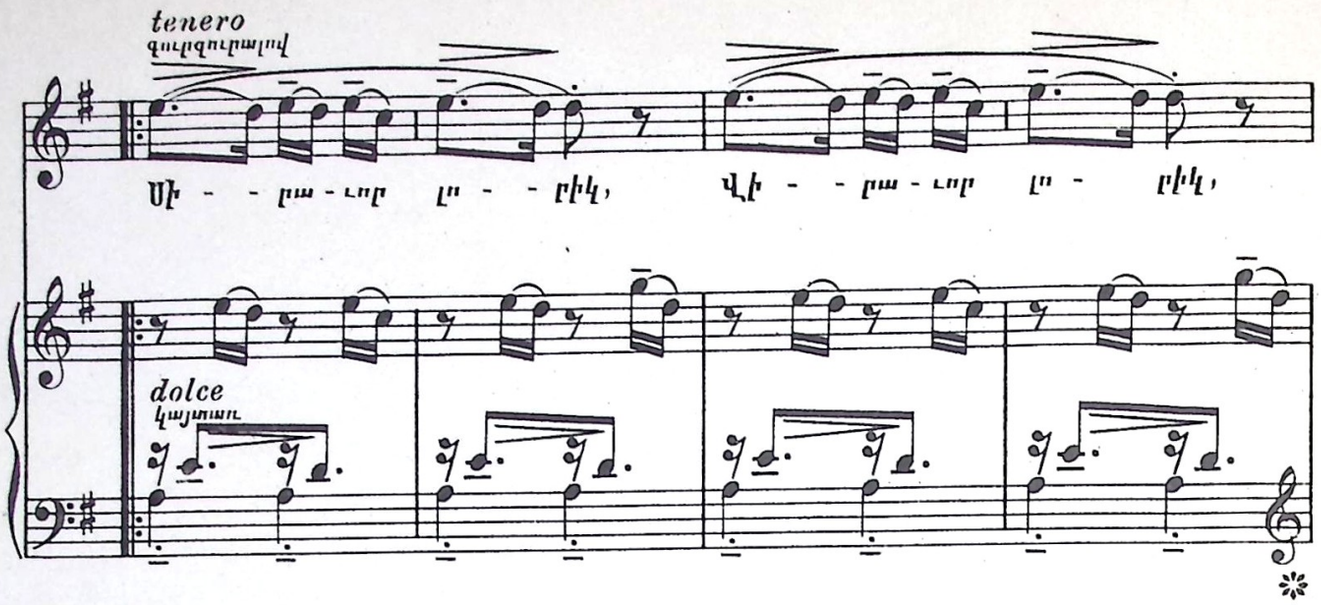
tenero
գուրգուրալով
Մի - - բա - ւոր լո - - բիկ, վի - - բա - ւոր լո - բիկ,
dolce
քայտառ

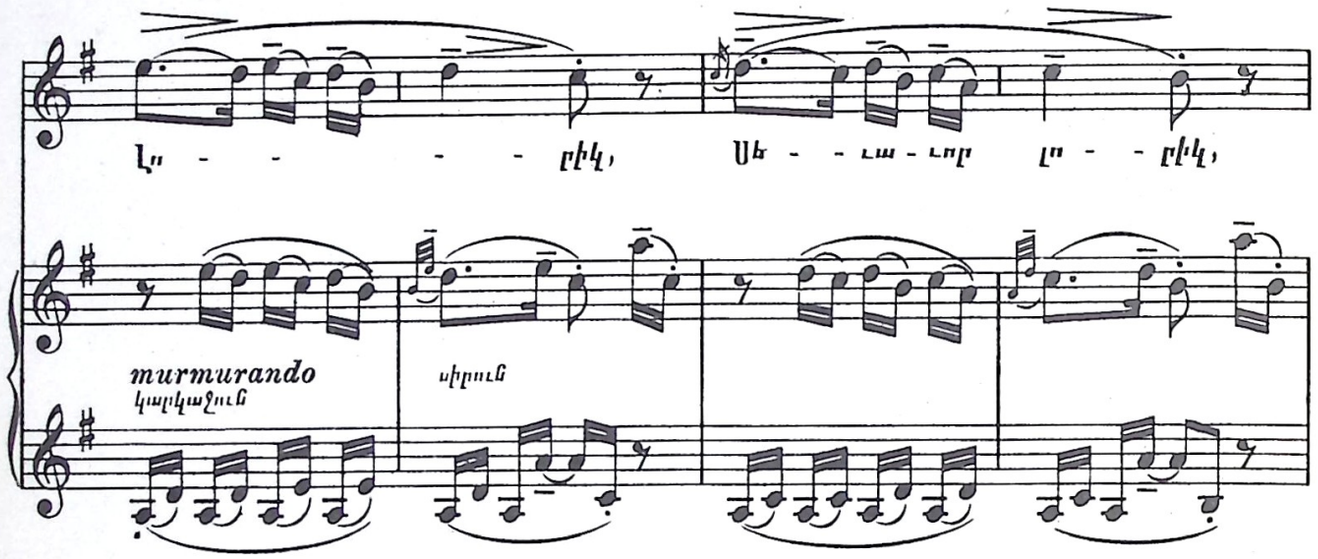
Լո - - - - բիկ, Սե - - ւա - ւոր լո - - բիկ,
murmurando
կարկաջուն
սիրուն

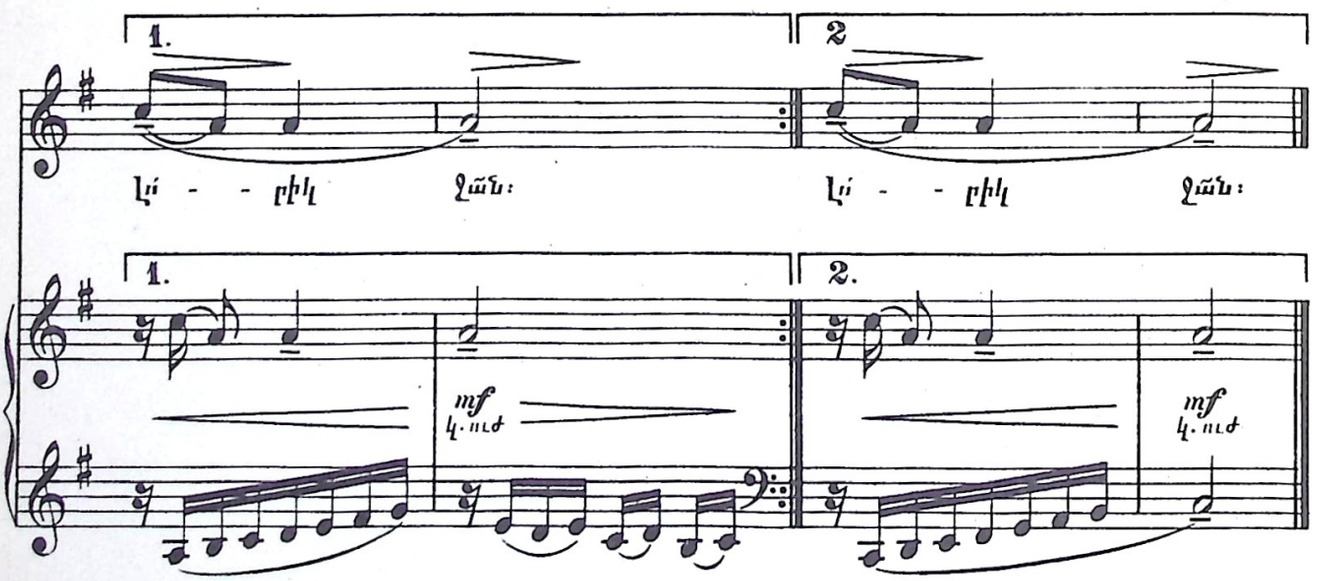
1.
2
Լո՛ - - բիկ ջան։
Լո՛ - - բիկ ջան։
1.
2.
mf
կ. ուժ
mf
կ. ուժ

Քէ՛լէ, քէ՛լէ, քէլքիդ մեռնեմ.
Քո գովական խելքիդ մեռնեմ։
Սիրաւոր լորիկ,
Վիրաւոր լորիկ,
Լորիկ,
Սեւաւոր լորիկ,
Լորիկ ջան։

Քէ՛լէ, քէ՛լէ, ոյլիդ մեռնեմ.
Քո չինարի բոյլիդ մեռնեմ։

Քէ՛լէ, քէ՛լէ, քողլիդ մեռնեմ.
Քո լուսընկայ շողլիդ մեռնեմ։

Քէ՛լէ, քէ՛լէ, բերնիդ մեռնեմ.
Քո սիրունիկ ձէնիդ մեռնեմ։

Քէ՛լէ, քէ՛լէ, ձեռիդ մեռնեմ.
Քո հուր կըրակ սէրիդ մեռնեմ։

Քէ՛լէ, քէ՛լէ, աչիդ մեռնեմ.
Քո անուշիկ պաչիդ մեռնեմ։

ՍԱՐ ՍԱՐ

№15.

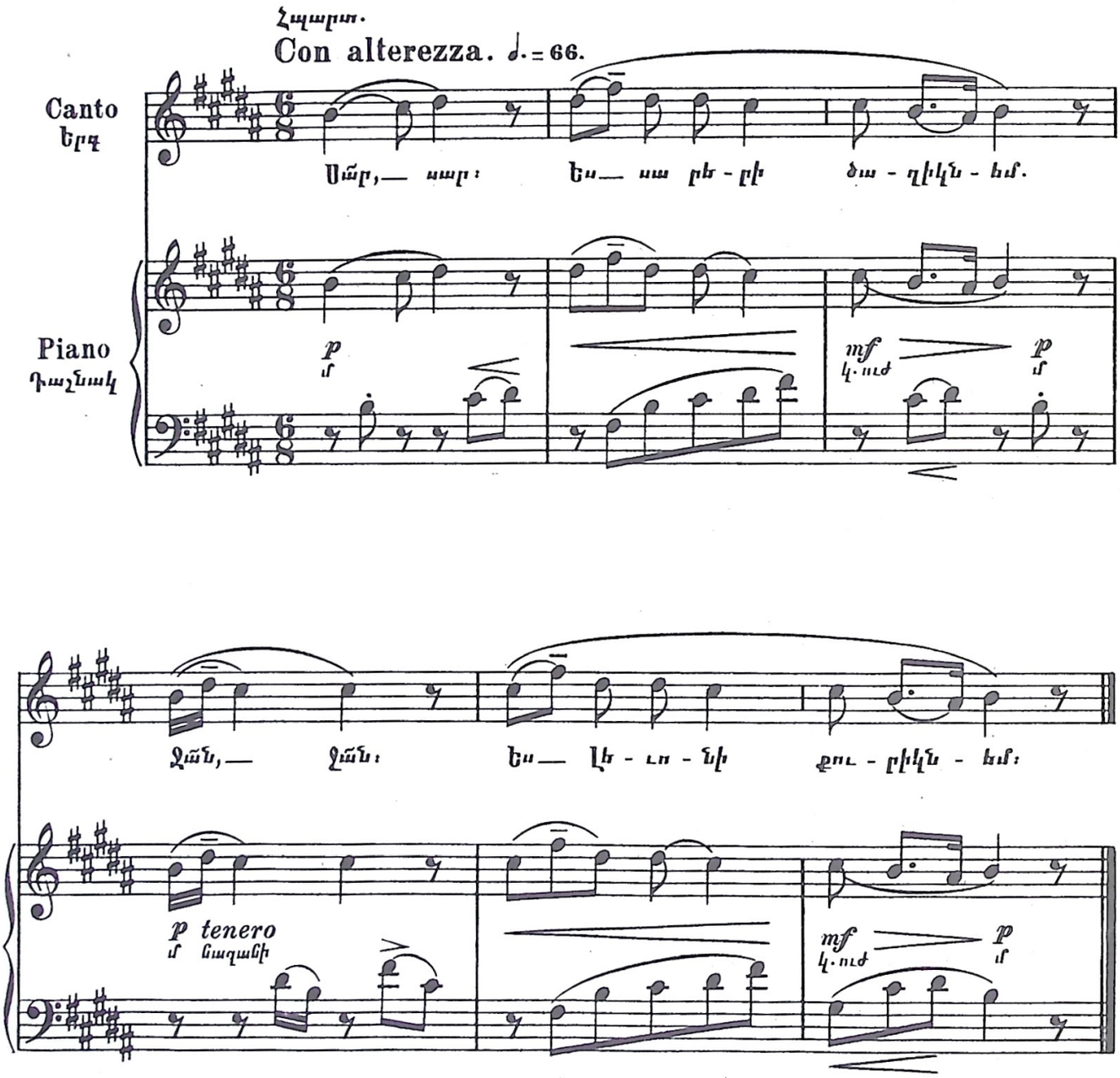
Հպարտ.
Con alterezza. ♩.= 66.
Canto
Երգ
Սա՛ր,— սար։ Ես— սա բե - րի ծա - ղիկն - եմ.
Piano
Դաշնակ
p մ
mf կ. ուժ
p մ
Ջա՛ն,— Ջան։ Ես— Վ - ւո - նի քու - րիկն - եմ։
p tenero մ նազանի
mf կ. ուժ
p մ

Սա՛ր, սա՛ր,
Ես սարերի ծաղիկն եմ.
Ջա՛ն, ջա՛ն,
Ես Լևոնի քուրիկն եմ։

Ձամփ՝ ղըռնէն դուս ելայ,
Արևի պէս լուս ելայ։

Էն սարին սար չեմ ասի,
Փիս գեաղին ման չեմ ասի։

Ինձ չէր առնում՝ թող չառնէր.
Խօսք ու ղըրիցն էլ ի՞նչ էր։

Հաց եմ թըխել փըրփըռի,
Վատ խօսողը քըրքըրի։

Ես սարերի ծաղիկն եմ.
Ես Լևոնի քուրիկն եմ։

ԿԱՆՉԷ ԿՌՈՒՆԿ

№ 16.

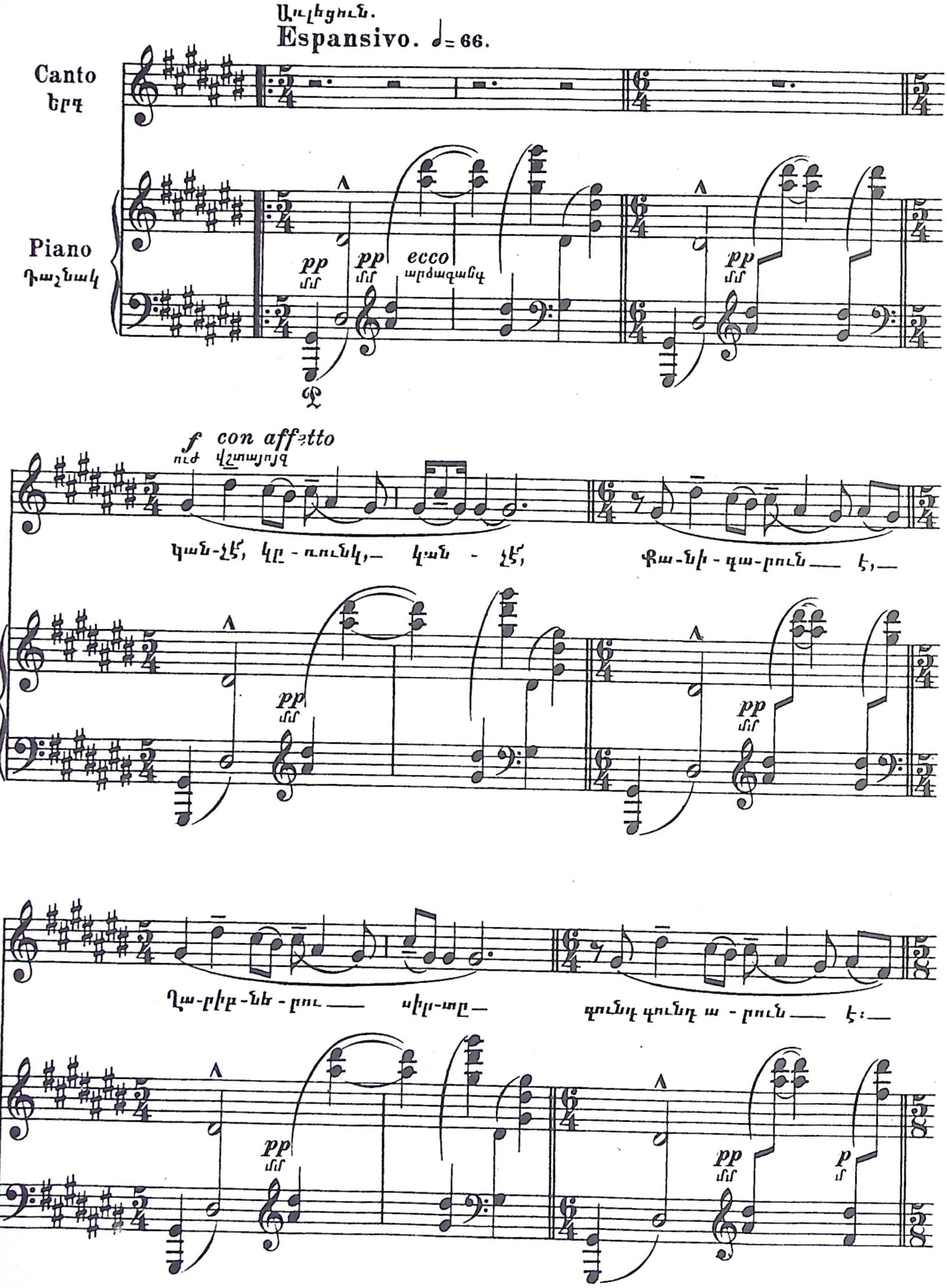

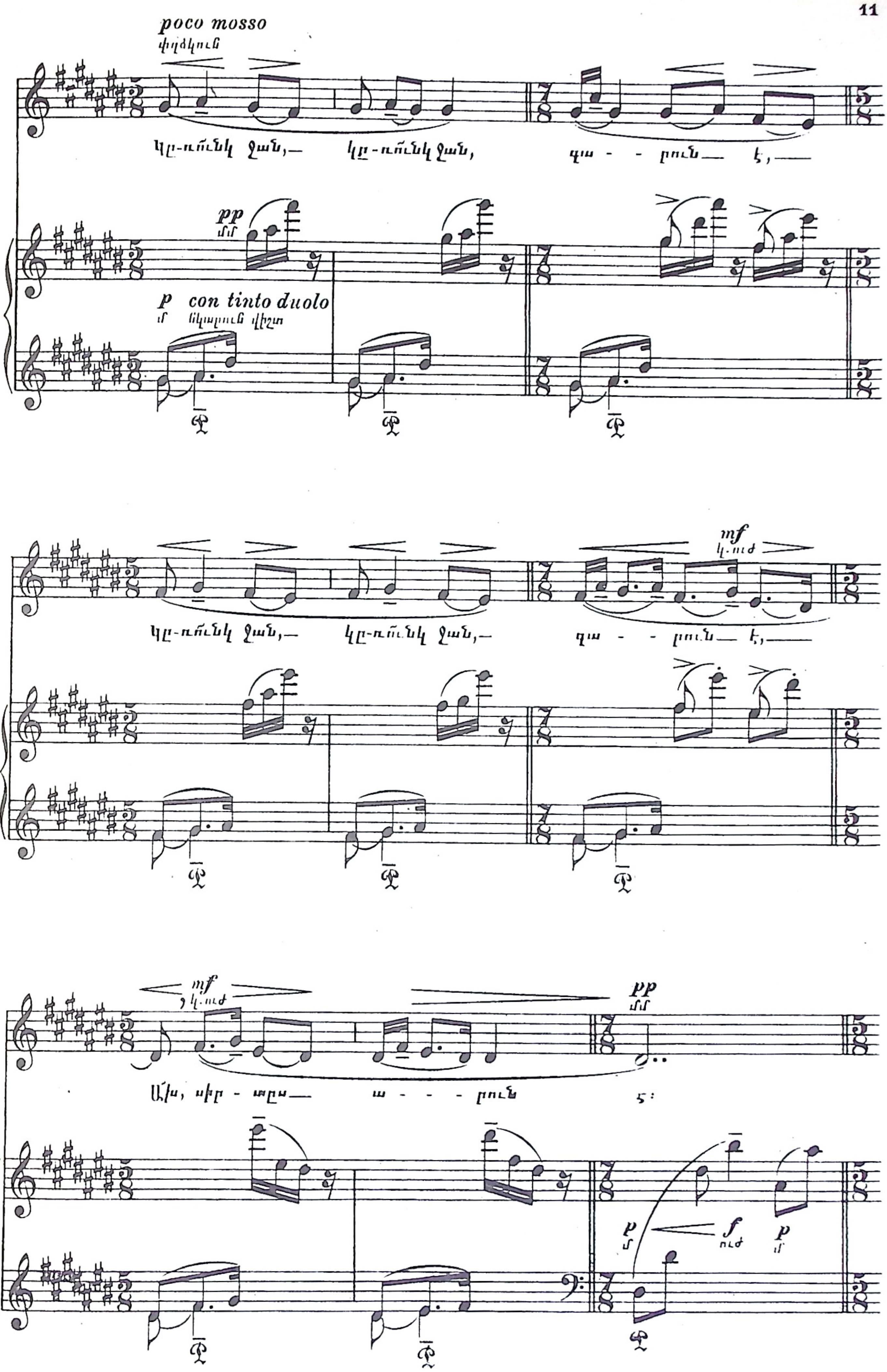
poco mosso
pp
p con tinto duolo
կը-ռունկ ջան,— կը-ռունկ ջան, պա - - րուն— է,—
mf
կը-ռունկ ջան,— կը-ռունկ ջան,— պա - - րուն— է,—
mf
pp
p
f
p

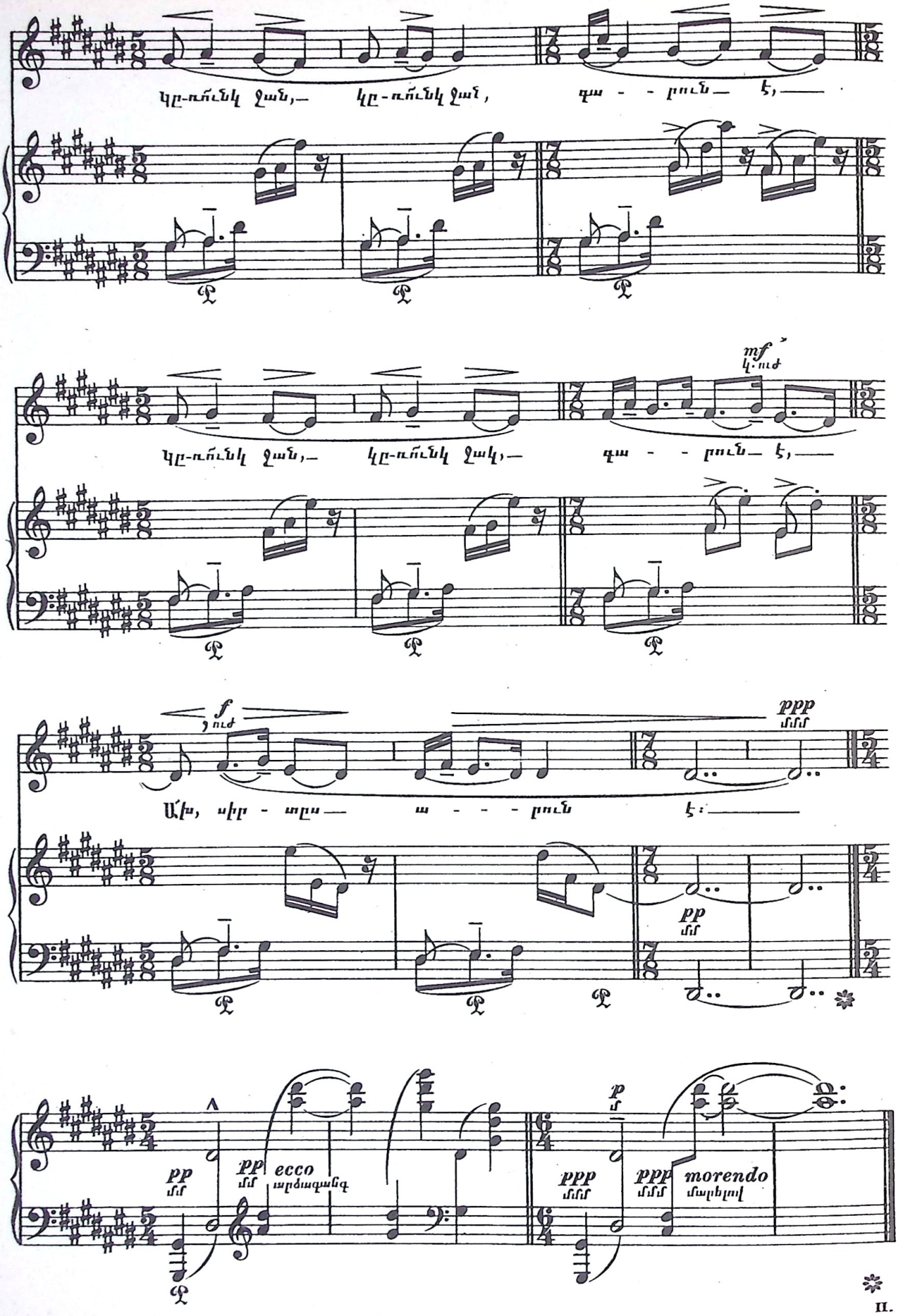
կը-ուռնկ ջան,— կը-ուռնկ ջան, գա - - րուն— է,—
կը-ուռնկ ջան,— կը-ուռնկ ջակ,— գա - - րուն— է,—
mf կ·ուժ
f յուժ
Ա՛խ, սիր - տըս— ա - - - րուն է:—
ppp մմմ
pp մմ
pp մմ ecco արձագանգ
ppp մմմ
ppp մմմ morendo մարելով

Կանչէ՛, կռունկ, կանչէ՛, քանի գարուն է,
Ղարիբներու սիրտը գունդ գունդ արուն է։
Կռո՛ւնկ ջան, կռո՛ւնկ ջան, գարուն է,
Կռո՛ւնկ ջան, կռո՛ւնկ ջան, գարուն է.
Ա՜խ, սիրտըս արուն է։

Կանչէ՛, կռո՛ւնկ, կանչէ՛, քանի արօտ է.
Աշխարհն է արեգակ, սիրտըս կարօտ է։
Կռո՛ւնկ ջան, կռո՛ւնկ ջան, արօտ է,
Կռո՛ւնկ ջան, կռո՛ւնկ ջան, արօտ է.
Ա՜խ, սիրտըս կարօտ է։

Կանչէ՛, կռո՛ւնկ, կանչէ՛, քանի արեւ է.
Աշնան կերթաս երկիր, եարիս բարեւէ։
Կռո՛ւնկ ջան, կռո՛ւնկ ջան, արեւ է,
Կռո՛ւնկ ջան, կռո՛ւնկ ջան, արեւ է,
Ա՜խ, եարիս բարեւէ։

№ 17.

ԵՍ ՍԱՐԷՆ ԿՈՒ ԳԱՅԻ

Չափաւոր.

Comodo. ♪ = 80.

Canto
երգ

Piano
Դաշնակ

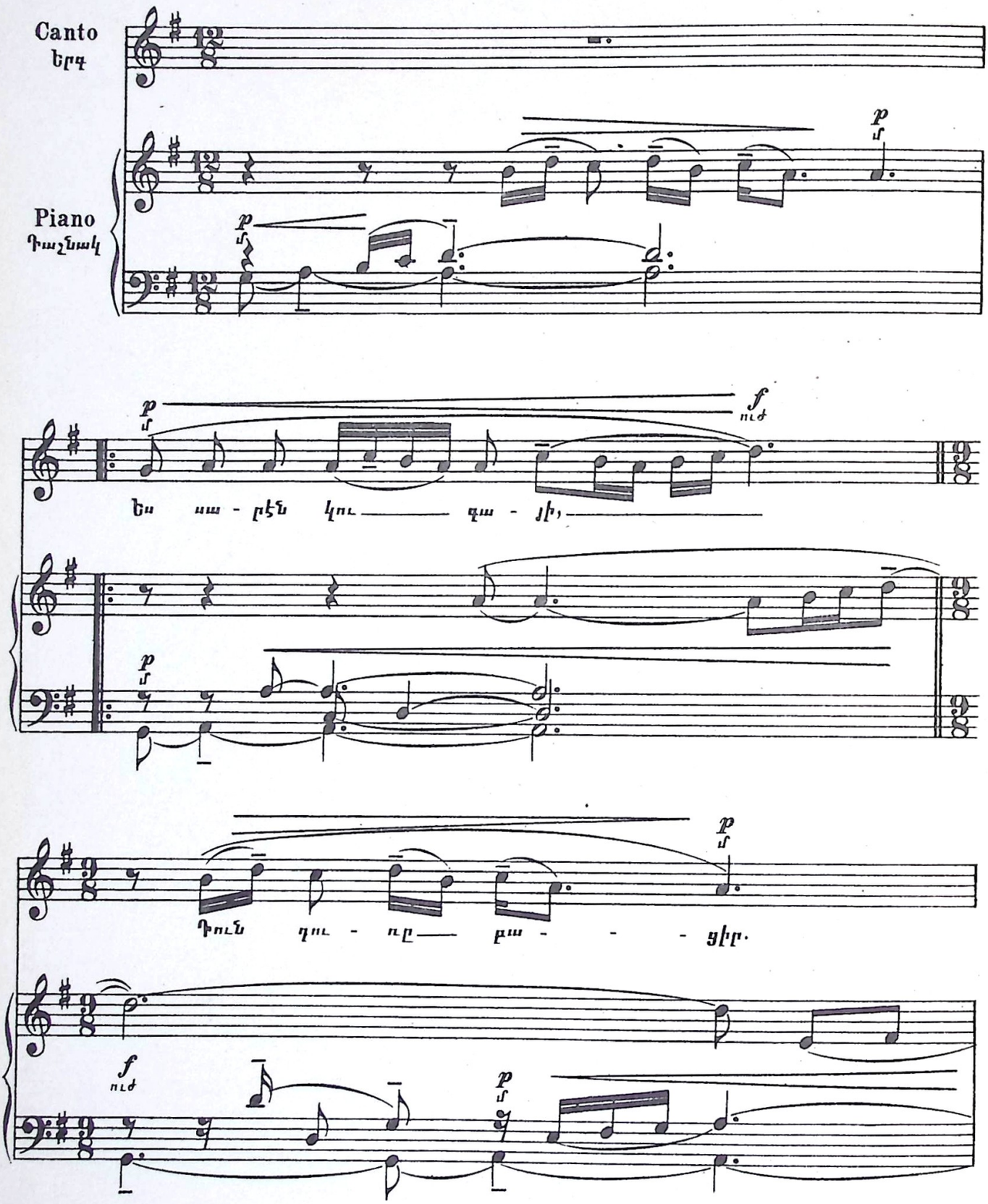

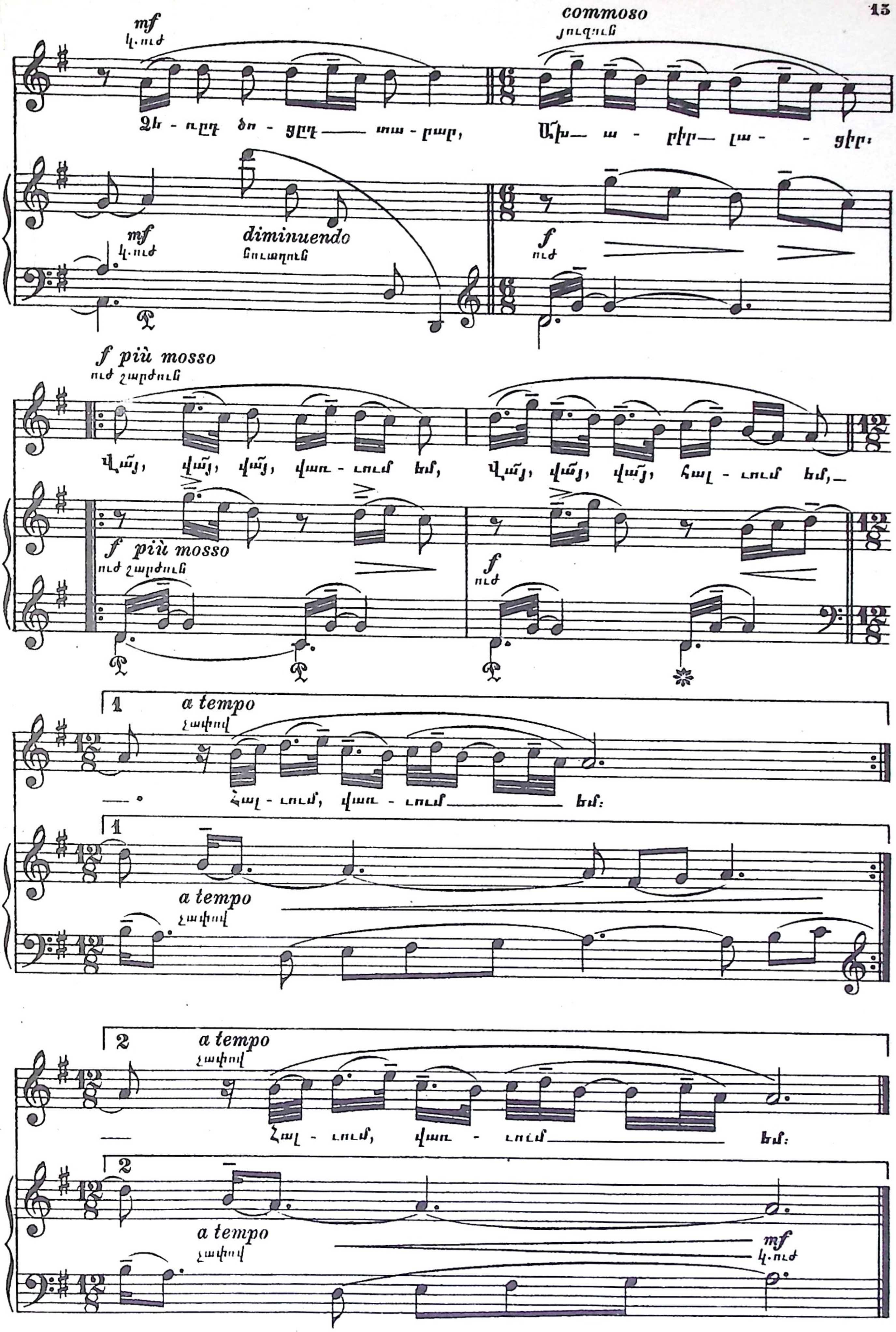
mf
կ.ուժ
commoso
յուզված
Ձե - ռըդ ծո - ցըդ —— տա - րար,
Ախ— ա - րիր— լա - - ցիր:
mf
կ.ուժ
diminuendo
նվաղում
f
ուժ
f più mosso
ուժ շարժուն
Վա՜յ, վա՜յ, վա՜յ, վառ - ւում եմ,
Վա՜յ, վա՜յ, վա՜յ, հալ - ւում եմ,—
f più mosso
ուժ շարժուն
f
ուժ
1
a tempo
չափով
Հալ - ւում, վառ - ւում —— եմ:
1
a tempo
չափով
2
a tempo
չափով
Հալ - ւում, վառ - ւում —— եմ:
2
a tempo
չափով
mf
կ.ուժ

Ես սարէն կու գայի,
Դուն դուռը բացիր.
Ձեռըդ ծոցըդ տարար,
Ախ արիր, լացիր։
Վայ, վայ, վայ, վառւում եմ,
Վայ, վայ, վայ, հալւում եմ,
Հալւում, վառւում եմ։

Ես մի պինդ պաղ էի,
Դու մըրմուռ լացիր.
Ջո հրեղէն արցունքով
Ինձի հալեցիր։

Ես մի չոր ծառ էի,
Դու զարնան արև.
Ջո սիրով ծաղկեցաւ
Իմ ճիւղն ու տերև։

Թէ ինձ չէիր առնի,
Ինչո՞ւ սիրեցիր.
Մի բուռ կըրակ եղար,
Սիրտըս էրեցիր։

№ 18. ՉԻՆՉ ՈՒ ՉԻՆՉ

Աչխոյժ.
Allegretto. ♩. = 54.

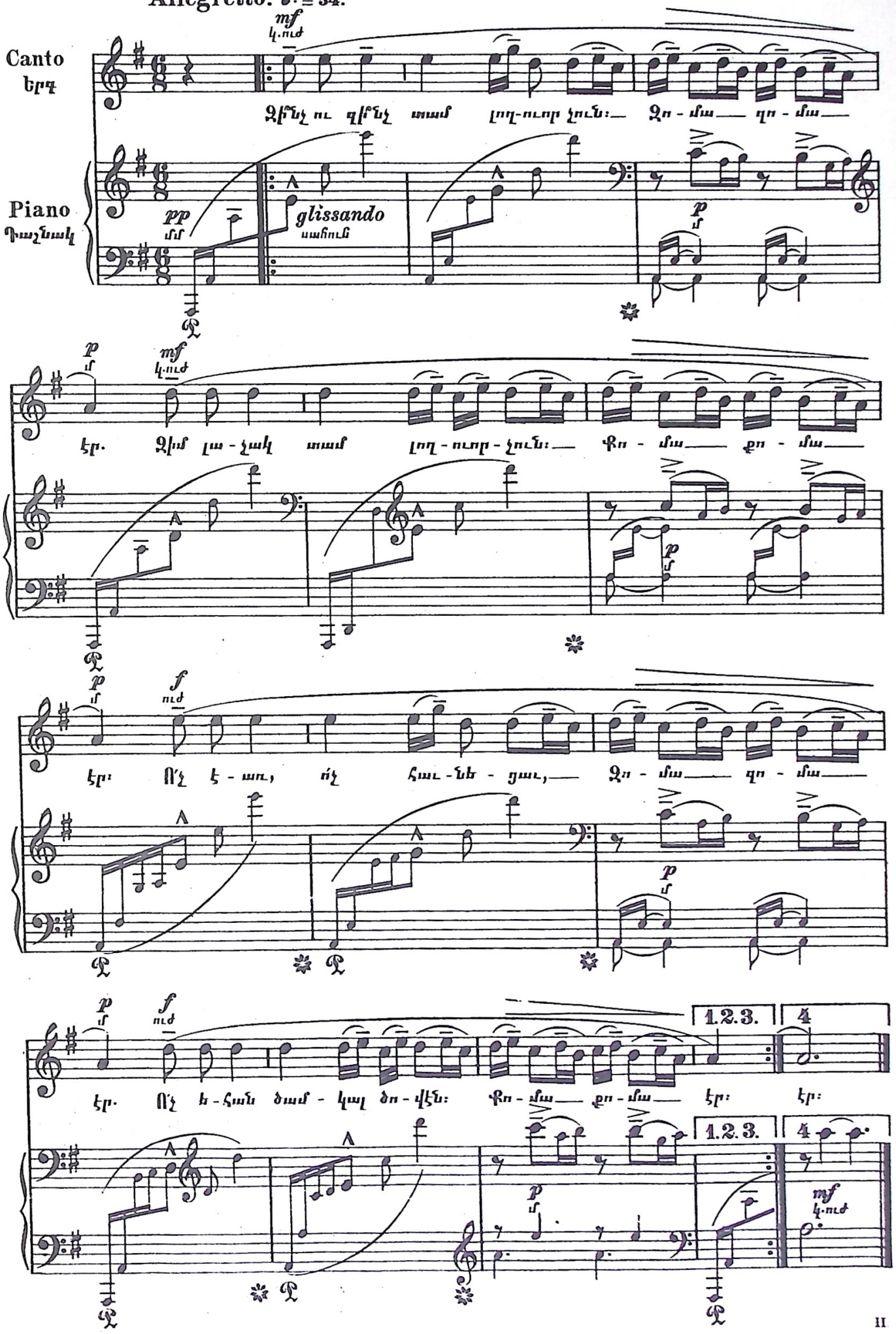

Զիմնչ ու զիմնչ տամ լողուորչուն։—
Ջոմա զոմա էր։
Զիմ լաչակ տամ լողուորչուն։
Ջոմա քոմա էր։
Ո՛չ էաւ, ո՛չ հաւնեցաւ,
Ջոմա զոմա էր.
Ո՛չ եհան, ծամկալ ծովէն։
Ջոմա քոմա էր։

Զիմնչ ու զիմնչ տամ լողուորչուն։—
Զիմ մէջկապ տամ լողուորչուն։
Ո՛չ էաւ, ո՛չ հաւնեցաւ,
Ո՛չ եհան ծամկալ ծովէն։

Զիմնչ ու զիմնչ տամ լողուորչուն։—
Զիմ չապիկ տամ լողուորչուն։
Ո՛չ էաւ, ո՛չ հաւնեցաւ,
Ո՛չ եհան ծամկալ ծովէն։

Զիմնչ ու զիմնչ տամ լողուորչուն։—
Լուսնակ գիշեր պագ մի տըւի։
Հետ էաւ, հետ հաւնեցաւ,
Հետ եհան ծամկալ ծովէն։

ԱՂԱԳՆԱՉ

№ 19.

Պայծառ.

Clara voce. ♩ = 63.

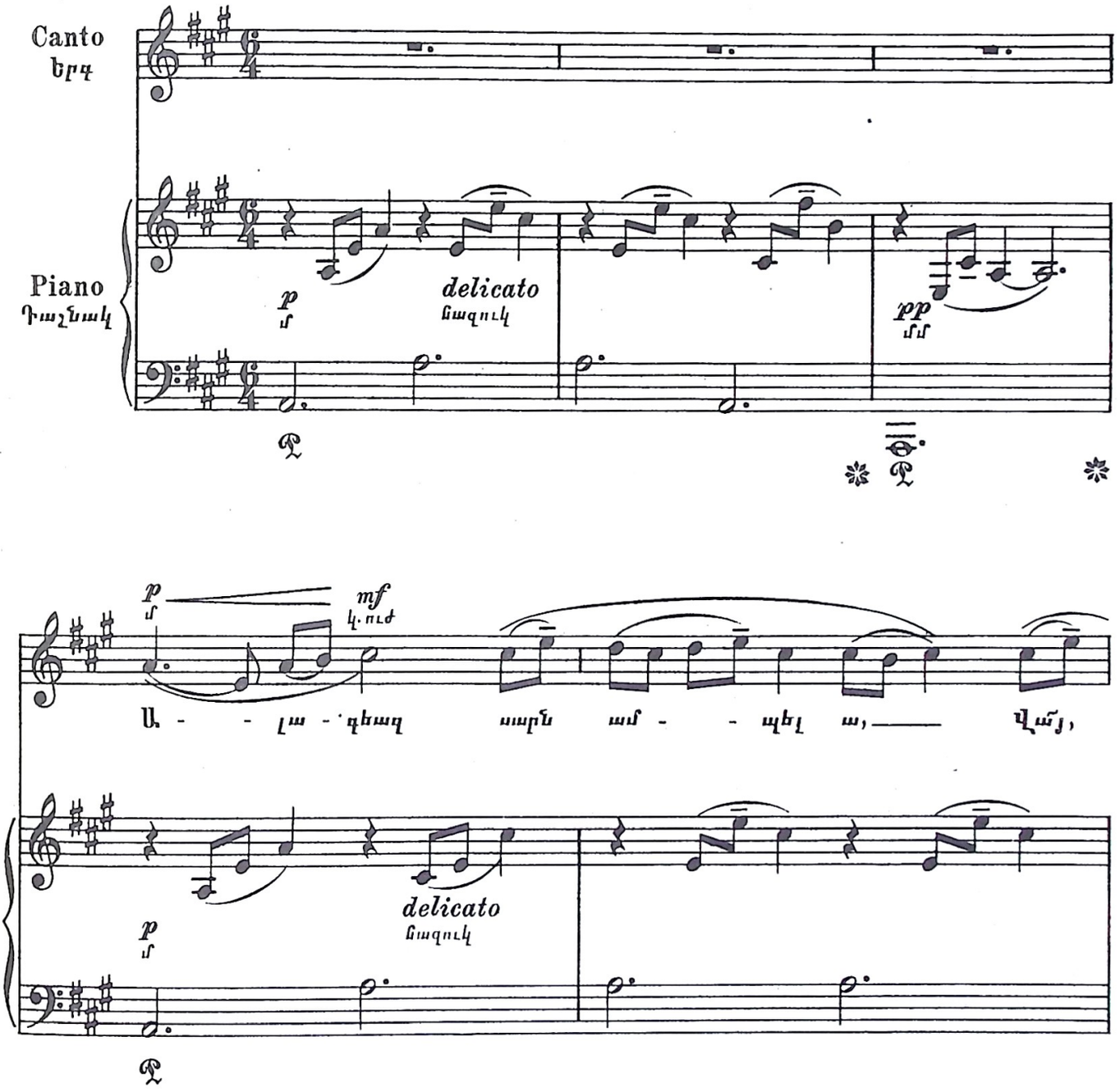

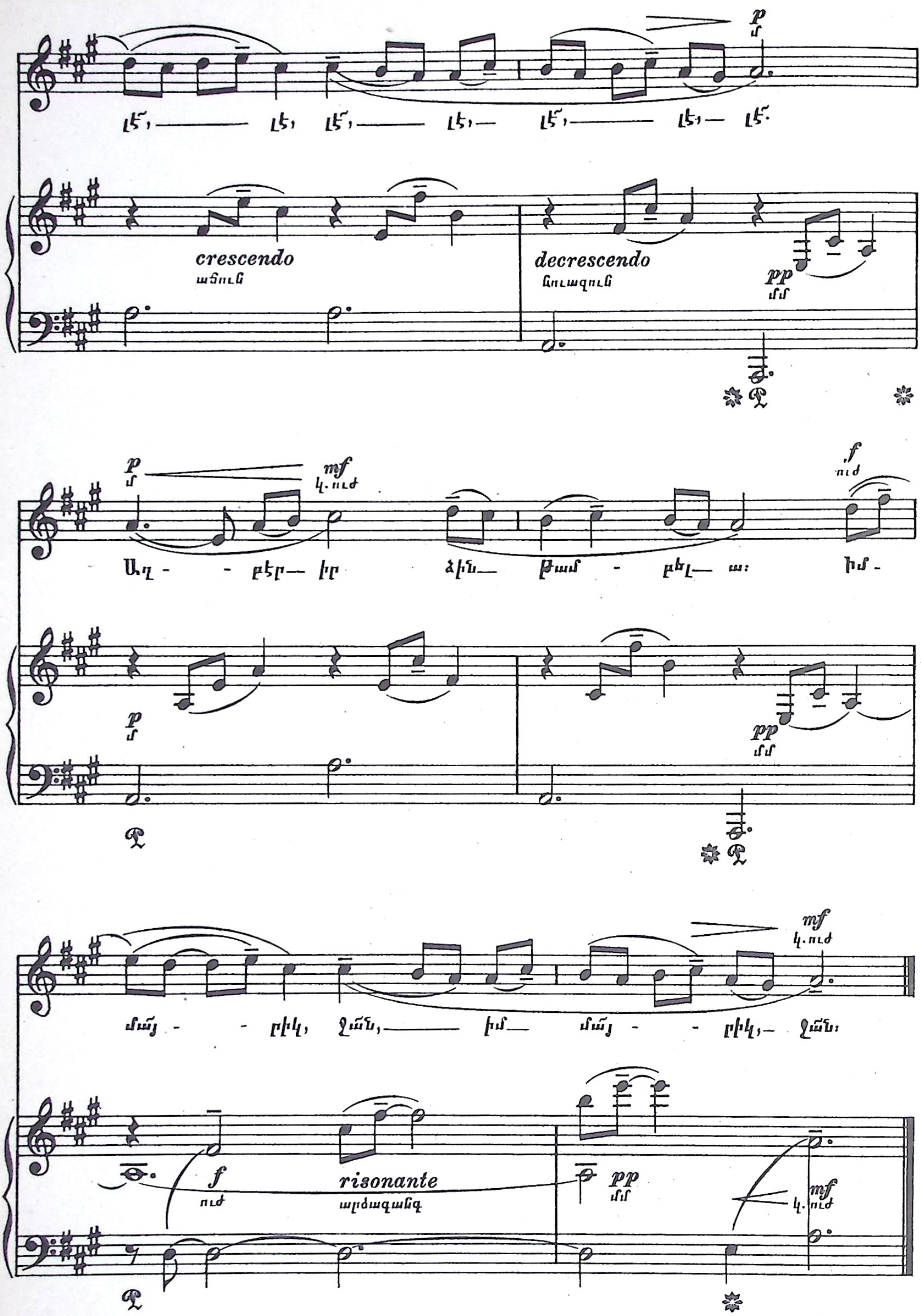
p
crescendo
decrescendo
pp
p
mf
Այ - բեր - իր ձին Թամ - բէլ - ա։ իմ -
f
մայ - րիկ, ջա՜ն, իմ մայ - րիկ, ջա՜ն։
f
risonante
pp
mf

Ալագեակ սարն ամպել ա,
Վայ, լէ, լէ, լէ, լէ, լէ, լէ, լէ.
Աղբէր իր ձին թամբել ա։
Իմ մայրիկ, ջան, իմ մայրիկ, ջան։

Աղբէր իր ձին թամբել ա,
Եարծ դըռնէն անցել ա։

Եարոջ դըռնէն անցել ա,
Ելե դաշտը՝ խաղցել ա։

Ելե դաշտը՝ խաղցել ա,
Անձրև եկե, թըրջել ա։

Անձրև եկե, թըրջել ա,
Արև զարկե՝ չորցել ա։

Արև զարկե՝ չորցել ա,
Քան կարմիր վարդ բացել ա։

ԽՆԿԻ ԾԱՌ

Nº 20.

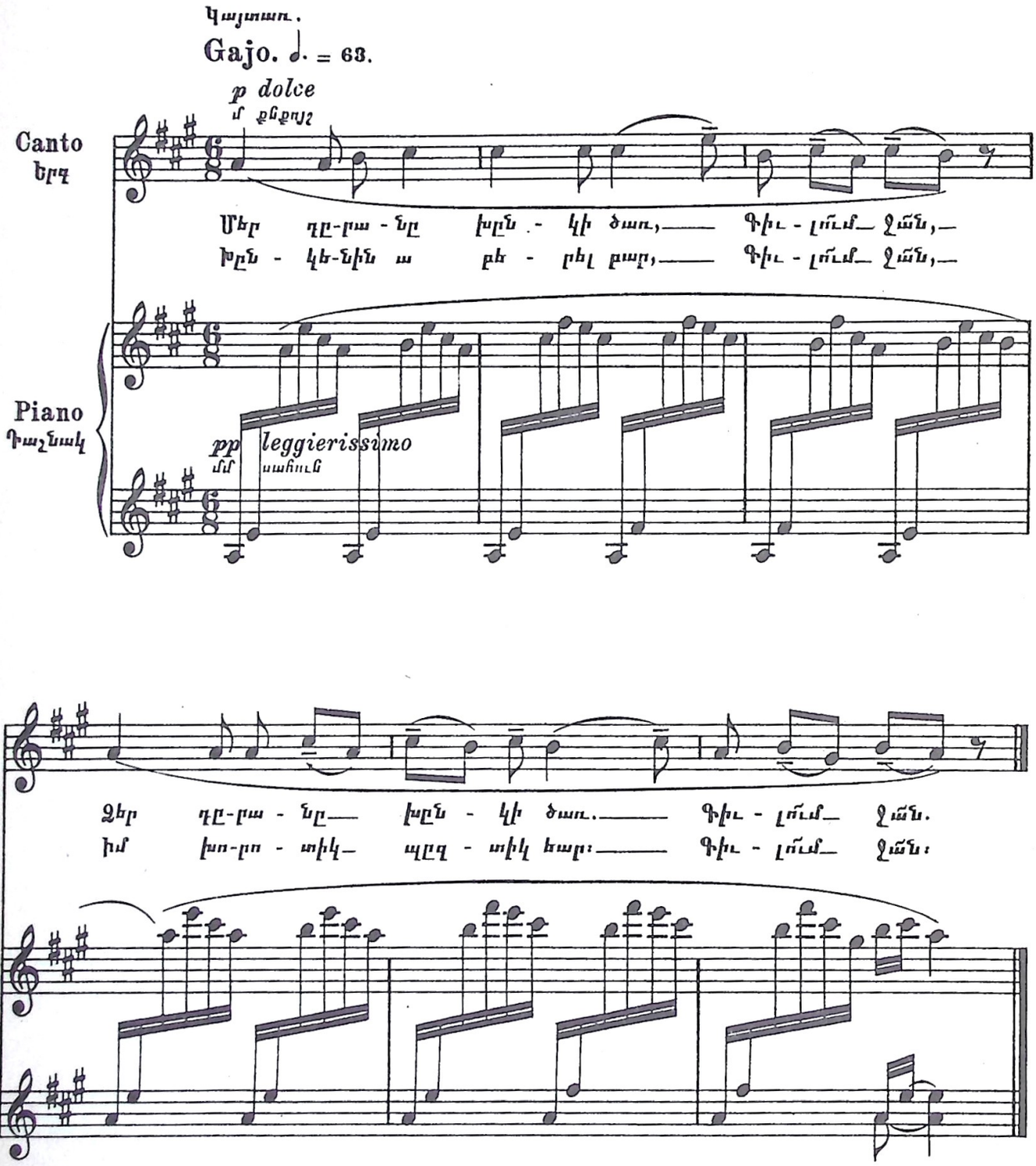

Մեր դըռանը խընկի ծառ,
Գիւղո՞ւմ չան,
Ձեր դըռանը խընկի ծառ.
Գիւղո՞ւմ չան.
Խընկենին ա քերել բար,
Գիւղո՞ւմ չան.
Իմ խորոտիկ, պըզտիկ եար՝
Գիւղո՞ւմ չան։

Մեր դըռանը խընկի ծառ,
Նախշուն բըլբուլ վըրէն թառ.
Երթար ու գար, չորոր տար,
Սիրուն եարին օրօր տար։

Մեր դըռանը խընկի ծառ,
Մարջան բըլբուլ վըրէն թառ.
Գընար ու գար, չըւին տար,
Անուշ եարի թևին տար։

Մեր դըռանը խընկի ծառ,
Ոսկի բըլբուլ վըրէն թառ.
Կարմիր խընձոր անել տար,
Ալուճան ծաղիկ տանել տար։

ԱԼ ԱՅԼՈՒԴ

№ 21.

Գնայուն.

Allegretto dolce. ♩. = 76.

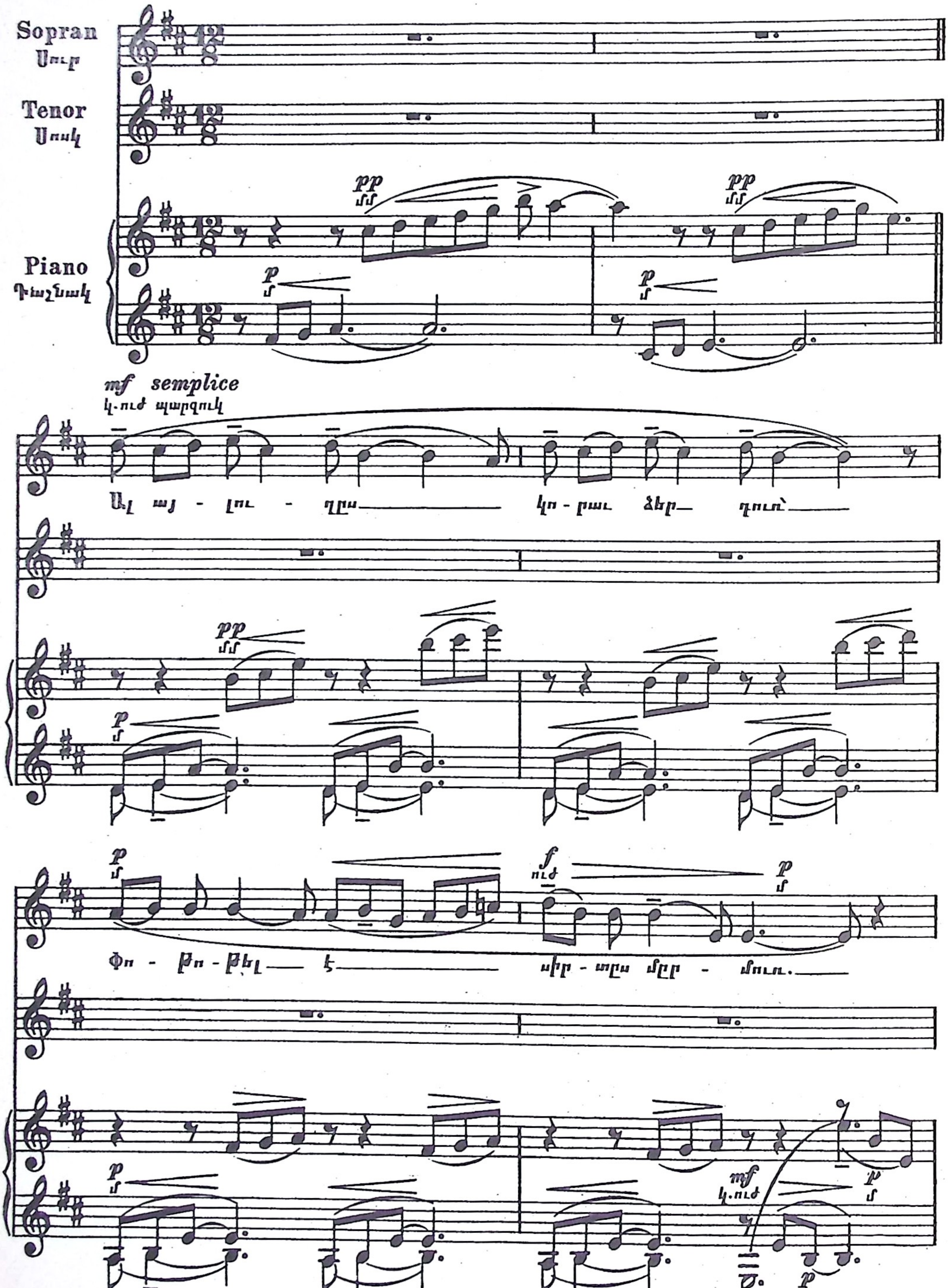

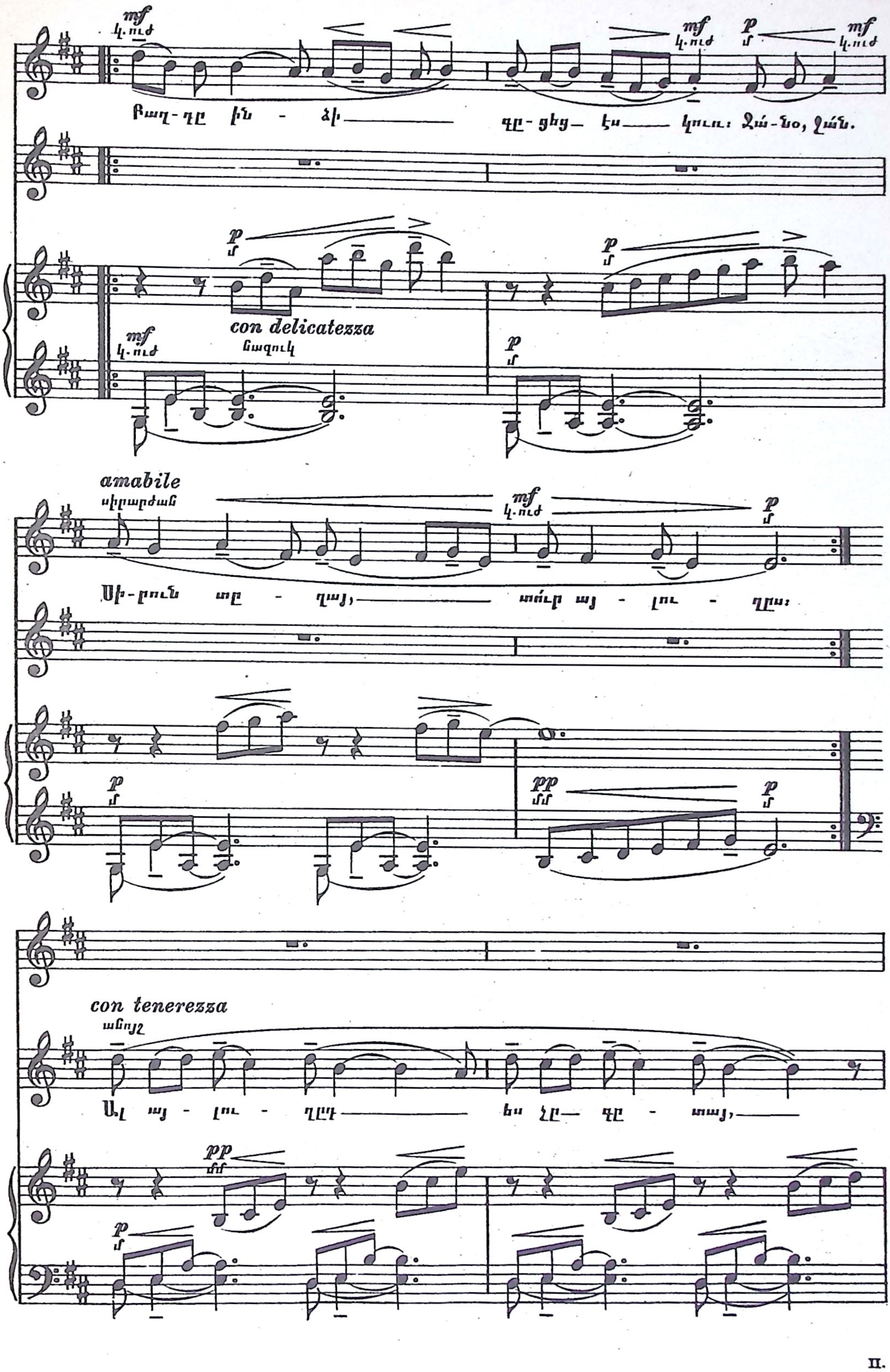
con delicatezza
amabile
con tenerezza

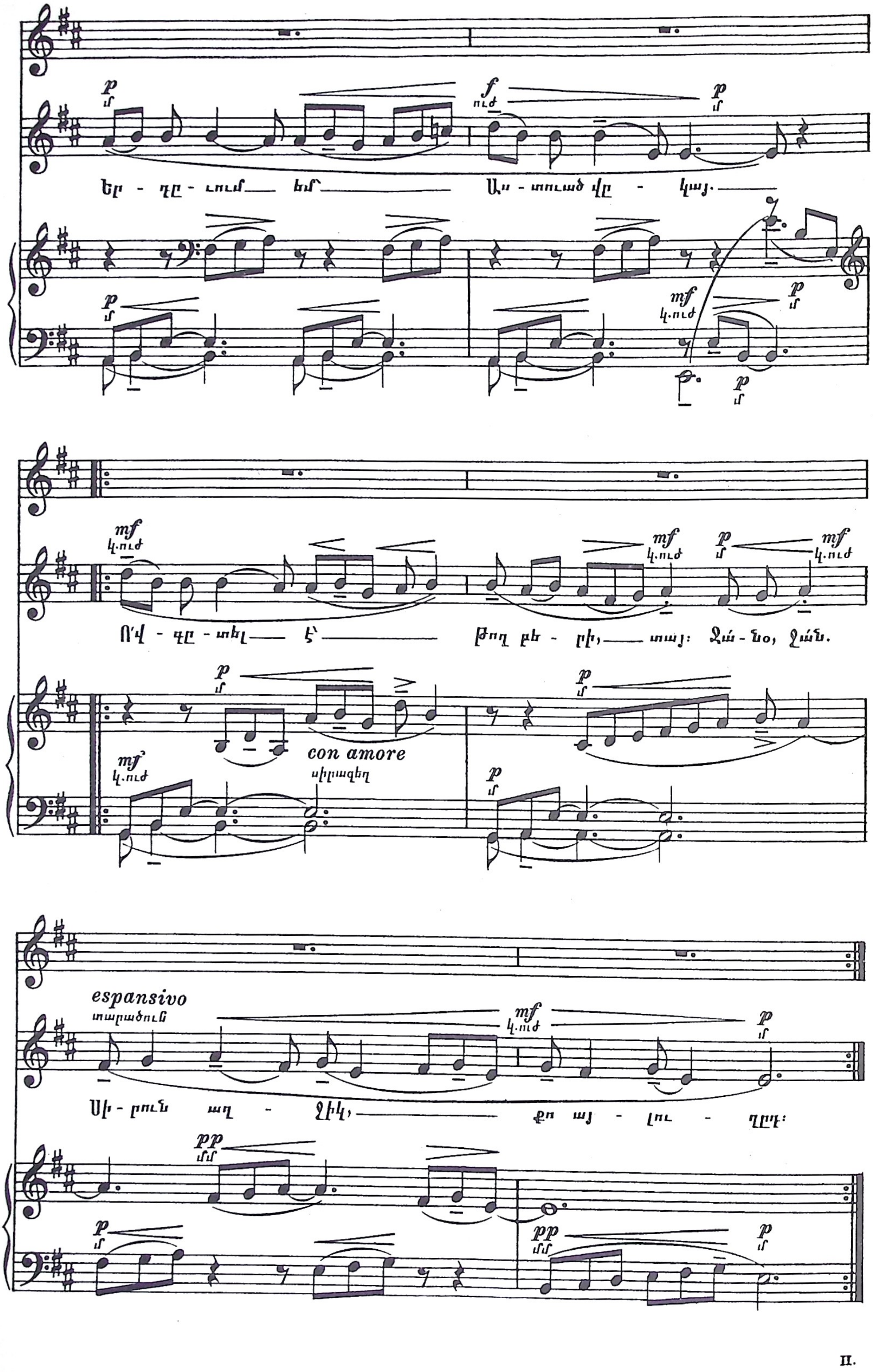
Եր - գը - ւում ___ եմ ___ Աս - տուած վը - կայ. ___
Ո՛վ - գը - տել ___ է՝ ___ Թող բե - րի, ___ տայ։ Ջա՛ - նօ, ջա՛ն.
con amore
սիրազեղ
espansivo
տարածուն
Սի - րուն աղ - ջիկ, ___ քո այ - լու - ղըդ։

Աղջիկ. Ալ այլուղըս կորաւ ձեր դուռ՝,
փոթոթել է սիրտըս մըրմուռ.
Բաղդը ինձի պըցեց էս կուռ.
Ջանս, ջան.
Սիրուն տըղայ, տո՛ւր այլուղըս։

Տղայ. Ալ այլուղըդ հա չը գըտայ.
Ելդըւում եմ՝ Աստուած վըկայ.
Ով գըտել է՝ Քո՛ղ բերի տայ.
Ջանս, ջան.
Սիրուն աղջիկ, ք. այլուղըդ։

Աղջիկ. Ալ այլուղըս հարս էր քաշխել.
Ալ աբըրշում չուրջը նաշխել,
Պատկերըս վըրեն էր քաշել.
Ջանս, ջան.
Սիրուն տըղայ, տո՛ւր այլուղըս։

Տղայ. Ջահիլ, ջիւան սարերն ընկայ,
Յաւուտ սըրտիս ճար չը գըտայ.
Քու սէրն ինձի հոգի կու տայ.
Ջանս, ջան.
Քո՛ղ ինձ մընայ ալ այլուղըդ։

Աղջիկ. Ա՛խ, ինչ ասեմ իմ խորթ մօրըս,
Կամ ինչ պատմեմ ազիզ հօրըս.
Խաբար կու տան չէկ աղբօրըս.
Ջանս, ջան.
Տըղայ, տըղայ, տո՛ւր այլուղըս։

Տղայ. Սևուկ աղջիկ, սիպտակ հագիր.
Առ այլուղըդ վէրքըս կապիր.
Սիրուդ գերի՝ ինձ մի՛ տանջիր.
Ջանս, ջան.
Էրուած աղջիկ, ա՛ռ այլուղըդ։

№22.

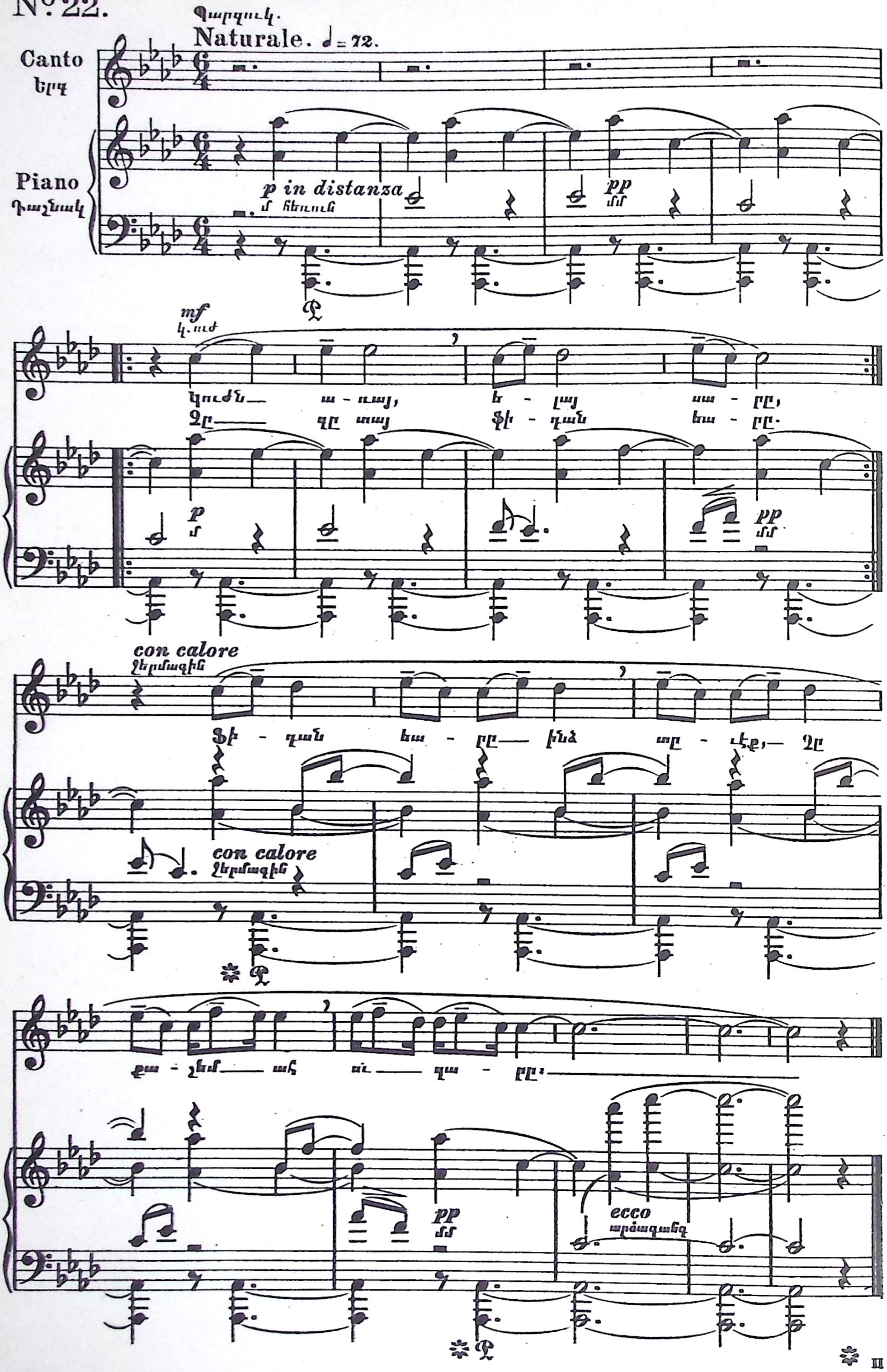
Գարգուկ.
Naturale. 𝅗𝅥 = 72.
Canto
Երգ
Piano
Դաշնակ
p in distanza
մ հեռուն
pp
մմ
mf
կ.ում
Կուժն— ա - ռայ, է - լայ սա - րը,
Ջր— գը տայ ֆի - դան եա - րը.
p
մ
pp
մմ
con calore
ջերմագին
Ֆի - դան եա - րը— ինձ տը - ւէք,— Ջր
con calore
ջերմագին
քա - շեմ— ահ ու— գա - րը։—
pp
մմ
ecco
արձագանգ

Կուժն առայ, ելայ սարը,
Չը գըտայ ֆիդան եարը,
Ֆիդան եարը ինձ տըւէք,
Չը քաշեմ ահ ու զարը։

Մեծ սարի հովին մեռնեմ,
Շէկ տըղի բոյին մեռնեմ,
Մի տարի ա չեմ առեալ,—
Տեսնողի աչքին մեռնեմ։

Բլբուլը ղարի վերայ,
Խնձորը սարի վերայ,
Սիրած սիրածի տակին,
Չոր գետնին՝ քարի վերայ։

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ երգարանները՝ եւրոպական խազագրութեամբ.

1. ՀԱՅ ՓՆԱՐ.— Մեներգ դաշնակով՝ համար 1-6ա. Բազմաձայն՝ համար 6բ-12:
LA LYRE ARMÉNIENNE, Recueil de chansons rustiques N° (1-12), transcrites et harmonisées par KOMITAS WARDAPET. Paris, E. Demets,Editeur de musique, 2 rue de Louvois (2e Arr.) Imp. C. G. Röder, Paris.Nouvelle édition, M. Eschig, 48, rue de Rome, Paris.

2. ՀԱՅ ԳԵՂՋՈՒԿ ԵՐԳԵՐ.— Մեներգ դաշնակով՝ համար 13-22:
CHANSONS RUSTIQUES ARMÉNIENNES, N° 13-22, Solos avec accompagnement de Piano, transcrites et harmonisées par KOMITAS WARDAPET, 1re Edition à Leipzig, 2e Edition à Paris, 15, rue Jean Goujon.

3. ՀԱՅ ԳԵՂՋՈՒԿ ԵՐԳԵՐ.— Բազմաձայն՝ համար 23-32:
CHANSONS RUSTIQUES ARMÉNIENNES, N° 23-32, Chœurs à Capella, transcrites et harmonisées par KOMIDAS WARDAPET, 1re Edition à Leipzig, 2e Edition à Paris, 15, rue Jean Goujon.

Վերոյիշեալ երեք գրոյկները հրատարակած է Կոմիտաս Վարդապետ իր առողջ ըրջանին.

4. MUSIQUE POPULAIRE ARMÉNIENNE, - Nouvelle Série - Cahier I. Danses recueillies et mises en musique par le R. P. KOMITAS (WARDAPET). Edition M. Sénart, 20, rue du Dragon, Paris.

5. MUSIQUE POPULAIRE ARMÉNIENNE, - Nouvelle Série - Cahier II. Quatre mélodies populaires. Recueillies et mises en musiques par le R. P. KOMITAS (WARDAPET). Edition M. Sénart, 20, rue du Dragon, Paris.

6. MUSIQUE POPULAIRE ARMÉNIENNE, - Nouvelle Série - Cahier III. Les braves de Sipan. Chœur à Capella, transcrit et harmonisé par le R. P. KOMITAS. Editions M. Sénart, 20, rue du Dragon, Paris.

7. MUSIQUE POPULAIRE ARMÉNIENNE, - Nouvelle Série - Cahier IV. Quatre mélodies avec accompagnement de Piano, quatre chœurs à Capella. Transcrites et mises en musique par le R. P. KOMITAS. Editions M. Sénart, 20, rue du Dragon, Paris.

8. MUSIQUE POPULAIRE ARMÉNIENNE, - Nouvelle Série - Cahier V. Mélodies et chœurs à Capella. Transcrits et mis en musique par le R. P. KOMITAS.

Սոյն հինգ գրոյկներու հրատարակութիւնը, ինչպէս եւ գեղջուկ երգերու Բ. տպագրութիւնը կատարուած է «Կոմիտաս Վարդապետի Բարեկամներու Ցանձնախումբ»ի կողմէ, վարպետին ձեռագիրներուն վրայէն:
Խօսքերու Ֆրանսերէն թարգմանութիւնը կատարած է Պ. Ա. Չօպանեան: